

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Quotuplex sit paupertas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

pauperrimus) sed qua multa non possidet. Ita non ab eo dicitur, quod habet, sed ab eo, quod ei deest. Facilius quod volo exprimerē, si Latinum verbum esset, quo ἀπείρα significatur. Hanc paupertati Antipater assignat. Ego non video, quid aliud sit paupertas, quam parvi (vel etiam nullius) possessio. Quod contra Senecam, ex ipsius Senecæ principijs addo. Si enim paupertas non per positionem, sed orbationem dicitur, cur non etiam illius parvi possessione, quæ illi paupertas est, aliquis vel inuitus, vel sponte orbari possit? Præterquam quod parvi possessio, non per detractionem, sed positionem dicatur. Rectè tamen paupertas parvi, vel nullius possessio potest indigitari; quia in possessione parvi, orbatio magni intelligitur. Quod si vidisset

Martial. lib.
II. Epigram.

Nec toga, nec focus est, nec tritum cimice lectus,

Nec tibi de bibula sarta palude reges.

Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,

Nec sera, nec clavis, nec canis atque calix.

Tu tamen affectus, Nestor, dici atque videri

Pauper, & in populo quaris habere locum.

Mentiris, vanoq; tibi blandiris honore:

Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

Immò maxima est paupertas, habere nihil. Cur enim ad paupertatem exigatur alicuius, licet parvi possessio? aut cur possessio ad orbationem possessionis? Parvi possessio indicat, non facit paupertatem; quæ longè maior est, vbi nullius, ne teruncij quidem possessio reperitur, vti certè apud multos Sanctos fuit, qui ne acum quidem, aut filum suum esse dixerunt, omni omnino rerum proprietate à se abdicatâ, vt non solum Connæ tibicini comparari possent, qui nihil habuit, præter oleastrum; verùm etiam, vt ne puluisculum quidem possiderent. Etsi enim cibo, potuque & victu alijsque rebus indigerent, tamen numquam se earum dominos vocarunt. Potest enim vsus rerum à dominio discriminari. Maneat ergo, paupertatem in eo consistere, quòd quis careat ijs rebus, quas aptus est habere; & quò pluribus caret, eò esse pauperiorem.

III.

Quòd autem vnus multum, alius parum, tertius omnino nihil possideat, aliquando quidem à solo rerum omnium Domino ac Deo;

Deo, aliquando etiam ab homine, aliquando à dæmone quoque, aut aliunde est. Si à solo Deo est, vel beneficij, vel supplicij loco debet haberi. Si ab homine quoque est; vel ex virtute, vel ex scelere, aut certè sordidiâ, vel imprudentiâ parum, aut nihil possidetur. Si denique dæmon, aut siccitas, aut inundantia aquarum, aut incendium, aut hostis est causa nostræ egestatis, aut alia quæpiam res naturalis, ne id quidem accidit sine nutu Dei, aut sine iustâ causâ, sed ad virtutem nostram vel excitandam, vel probandam, vel exercendam, uti lobo euenit, cuius sanctissimi viri armenta bouum & asinarum latrones Arabes abegerunt; greges caelestis ignis, cum ipsis pastoribus suis deuorauit; camelos Chaldæi ceperunt, Orco omnia procurante, sed non prius, quàm illi à Numine frænum esset laxatum. Rectè porrò paupertatem, ratione illorum, qui eam seruant, in duplicem classem distribuit Horatius:

Horat. lib. 2.
epist. 2.

Sunt, qui non habeant, est qui non curat habere:

sed rectius eam classem triplicem esse docuit Hugo, cum dixit: *Paupertatis tres sunt species. Sunt enim quidam, qui rebus temporalibus egent, sed inuiti: & hac vocari egestas solet; egent enim rebus, & egent bona voluntate, qua ditius nihil esse potest. Sunt alij qui rebus abundant, sunt tamen pauperes spiritu; & hac est aurea paupertas, quia licet affluant diuitia, corda tamen nolunt apponere. Tertia est mediocritas, quam Philosophi vocant frugalitatem, qua est voluntaria.* Itaque tres sunt classes pauperum. Quidam carent opibus, sed contra suam voluntatem: hinc dolent, fallunt, peierant, furantur, latrocinantur, & mille technas inueniunt, ut paupertatem excutiant, diuitias adipiscantur. Alij rebus affluunt, sed mente illis non affiguntur: hi Deo se permittunt, & diuinæ prouidentia regimen semper putant esse bonum, quidquid agat. In quocumque casu dicunt: *Non*

Hugo de
clauit. animæ
lib. 1. c. 9.

Psal. 61. 3.

ue Deo subiecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum. Nam & ipse Deus meus, & salutaris meus, susceptor meus, non mouebo amplius. Quare perinde illis est, siue apponatur illis aliquid, siue auferatur. Tertij ita philosophantur, ut videant etiam in paupertate maiorem virtutum, in diuitijs frequentiore scelerum occasionem esse: quare, relictis opibus, & calcato auro, paupertatem sponte amplectuntur.

IV.

In prima classe sunt omnes, quibus inuitis aliquid deest, etiam alioqui

B 2

alioqui